

המתקם לתחיה - חלק ב'

ספור לרכישת מימנות ושליטה בשפה הארמית

תקציר הפרק הקודם: ר' אלגקים קסטלוביץ נדרס ומצבו אנוש. רב בית החולים, הרב שפירא, מנסה להסביר לאביו הישיש - ר' שלמה את חמרת המצב, אבל ר' שלמה נותר אדיש ורוצה לשוב לבית האבות.

5 הרב שפירא התבונן ברחמנות על האב הישיש ר' שלמה שפנה בצעדים אטיים לעבר דלת היציאה וחשב שמה שלא בדעתא צלילא עביד הכי. ברם אבוה דקא חייש מאי דסליק אדעתא דהרב שפירא, סובב

את פניו ואמר לו: "ידענא דקא סברת דאיטרפא עלי דעתאי (שנטרפה עלי דעתו) ולית לי רחמנות על בני יקירי - אלגקים הפצוע, ולא היא!"

בוא אלי ואספר לך מדוע אני רגוע ושליו..."

הרב התקרב לזקן והלה אישתעי ליה עובדא הדין.

15 "יליד העירה ראדיו אני, וכד הוינא טלנא קא זכינא לשמש את הגאון המפלא, רבי ישראל מאיר הכהן בעל ה"חפץ חיים" זצוק"ל, ובההיא עידנא קא טרח החפץ חיים בכתיבת ספרי ה"משנה ברורה".

קא יתיב וגריס יומין ולילון בצותא עם בריה רבי ליב ז"ל לברורי ולמיספר כל הלכתא דמרן ה'בית יוסף' וה'רמ"א', ועד מייתי שיטתיו דקמאי ודבתראי (ולהביא את שיטות הראשונים והאחרונים) ולאסוקי לשמענתא אליבא דהלכתא".

20 המשיך הזקן בספורו: "כד שלים החפץ חיים לספרא קמאה ד"משנה ברורה" (מתוך 6 החלקים) קא בעי לבדוק ולברר היכי יתקבל ספריה על ידי המון העם, ואי שפיר כתב ליה. ומשום הכי קא בעי החפץ חיים מכמה בעלי בתים בכתא ראדיו למיגרס ביה ולמימר ליה מאי דקא סברו, ואף אני שהייתי צעיר בשנים זכיתי להמנות על בני אותה חבורה דקא גרסו קמאי (שקמדו ראשונים)".

25 "בחסדי השי"ת, למוידי והערותי קא עבדו גייח נפשא בעינוהי דהחפץ חיים וקא פריד לי תרי ברכתיו. חדא, דאנא יוריך חיי טובא ותננינא, דפלהו בניו דילהו לא יימותנו בחי".

"והשתא" – פנה הזקן בנחותא לרב שפירא ואמר – "האי דנא, אנא הוי בר שבועין ושית שניו, וכולא עלמא מודי דאפתי לא מתקרי אנא קשישא טובא ואין זה אריכות ימים רבה!

30 וברכתא קמאה אפתי לא אסקימא בי, ואני בטוח שנותרו עוד שנים טובות לחיי, קא סמיכנא דברי לא זמות בחיי אלא יחלים ויבריא לחלוטין כפאחד האדם!!!

ר' שלמה סגים דבריו בבטחון מוצק עיניו נצצו בהתרגשות, והרב שפירא קא שמע בקשב רב לכל מה דנפקא מפומיה והקסם מאמונתו והתמימה והחזקה של הישיש קא אסקים עמיה דלית מאי למיחש ובסיעתא דשמנא בריה יתפח (יבריא) ממחלתו...

35 הוא לנה את הזקן לבית האבות, והרב שפירא נמי הדר לביתיה.

חלפו שעות אחדות, והפצוע האנוש שלפי השערות הרופאים כבר הנה בעי למיהוי ביני מותנא ולמיהדר לנשמתיה לבריה (לבוראה). פקח עיניו בניסא וגלה סימנא דחיותא... צות הפרופסורים שבמחלקת "טפול נמרץ" נזעקו למטתו ושנו את מהלך הטפול, ולתמיחותא דילהו (ולהשתאותם) החלו לגלות דכל שעתא ושעתא דקא חלפו, מתרפא הפצוע יותר ויותר, ומתון מתון (ואט אט) חוזר לחיים.

40 לרב שפירא שהגיע לבקרו בצפרא, צפתה הודעה משמחת – "הפצוע מתאושש!" כלהו אסיין קא אמרו כחדא דאיתרחיש הקא ניסא "על טבעי" וליכא למיסבר להווא מילתא. ארבעה עשר יומין קא עברו והפצוע האנוש דכולהו אסיין אתניאשו מיניה, קא נפק בריא ושלים כפאחד האדם וכאלו דלא אתרחיש עמיה מידעם (כלום). וכלהו קא מחוי עליה באצבעיהו ואמרו "מתא דחיי" – המת החי!

45 הרב שפירא רב בית החולים אמר: שברכתו של החפץ חיים מחוללת נפלאות, זאת ידענו מאז ומתמיד ללא כל ספק, יחד עם זאת, התפעלנו לראות את אמונתו החזקה של האב אשר נבעה הישר מעמק הלב, והקרינה בטחון על כל הסובב, זאת האמונה התמימה, בעצמה, היתה בעלת כח ועצמה, לרפואת הנו בעז ותעצומה.

(מעבד מתוך העלון 'פתגמין דתלמודא')

השיבו על השאלות:

1. בשורה 5 כתוב: הרב שפירא התבונן ברחמנות על האב הישיש –

מדוע הביט הרב שפירא על הישיש ברחמנות?

א. פיון שהוא ראה אותו צועד באטיות ובקשי.

ב. הוא רחם עליו פיון שהוא ישיש ועלול למות כל רגע.

ג. פיון שהוא לא הבין את מצבו החמור של בנו.

ד. פיון שהישיש חי בבית אבות ולא בביתו.

2. מה הנה הקשר של האיש הישיש אל החפץ חיים זצוק"ל?

- א. בצעירותו הוא למד עם החפץ חיים בחברותא.
- ב. הוא סייע בכתיבת המשנה ברוח – ספרו של החפץ חיים.
- ג. הישיש למד בצעירותו עם בנו של החפץ חיים ר' ליב.
- ד. בצעירותו נמנה על אלו שלמדו ראשונים את ספר המשנה ברוח.

3. למי מסר החפץ חיים את ספרו המשנה ברוח טרם הוצאתו לאור? מדוע עשה זאת?

4. החפץ חיים ברוך את הישיש בצעירותו 2 ברכות -

א. כתבו את הברכות שברוך החפץ חיים את האיש.

1.

2.

ב. מדוע ברוך החפץ חיים את האיש?

5. מדוע הנה הישיש בטוח שבנו הפצוע יבריא?

2. העתיקו מהקטע 2 משפטים המעידים כי האיש הנה בטוח כי ברכתיו של החפץ חיים יתקיימו.

א.

ב.

6. על פי הקטע שקראתם – כתבו את הפרטים הידועים לכם על הספר 'משנה ברוח'.

7. איזו מלה יכולה להחליף את המלה ברם (שורה 7)?

א. בגלל.

ב. אבל.

ג. לכן.

ד. מפני.

8. כתבו בלשונכם את המשפטים הבאים:

א. בדעתא צלילא עביד הכי: _____

ב. אישתעי ליה עובדא הדין: _____

ג. כד הוינא טליא: _____

ד. יתיב וגריס יומין ולילון: _____

ה. אנא הוי בר שבעין ושית: _____

9. כתבו את המלים/הפטוויים הבאים בארמית (מלים מהקטע).

א. באותו הזמן: _____

ב. ספר ראשון: _____

ג. נחת רוח: _____

ד. בעזרת השם: _____

ה. שתי ברכות: _____

ו. סימן חיים: _____

10. כתבו בלשונכם את המלים הבאות ב- 2 מלים:

א. דעתאי: _____

ב. בריה: _____

ג. ספריה: _____

ד. מפומיה: _____

ה. לביתה: _____

ו. לנשמתיה: _____

ז. באצבעיהו: _____

ח. בעינוהי: _____

11. הקיפו את הפטווי/הפתגם המתאים ביותר לספור.

א. אין דבר העומד בפני הרצון.

ב. צדיק גוזר והקב"ה מקיים.

ג. "מי האיש החפץ חיים".

ד. אפלו חרב חדה מנחת על צוארו אל יתגאש מן הרחמים.

12. כתבו 'נכון' או 'לא נכון':

א. הישיש הזה מהראשונים שלמדו את הימשנה ברוה' _____

ב. הישיש למד בחברותא עם ר' לייב – בנו של הח"ח: _____

ג. הרופאים לא האמינו שהפצוע יבריא מפציעתו: _____

ד. הפצוע השתחרר מבית החולים לאחר שבועים: _____

בְּאוּרֵי מַלְיָם

מִתְחִי קו בֵּין הַמַּלְאָה לְבְּאוּרָה.

יְבְרִיא	☐
קָרָה, אַרְע	☐
בְּנו	☐
שְׁלָהֶם	☐
רוֹפְאִים	☐
הַתְּקִימָה	☐
תִּינוּק; נַעַר	☐
רֵאשׁוֹנִים	☐
בְּיַחַד	☐
בְּקָר	☐
יוֹשֵׁב	☐
צְלוּלָה	☐
עִיר	☐
מְרֹאָה, מִצְבִּיעַ	☐
עֵדִין	☐
זָה	☐
עֲכָשׁוּ, כְּעַת	☐

אֶפְתִּי	☐
טְלִיא	☐
צְלוּלָה	☐
צַפְרָא	☐
הַאִדְנָא	☐
יְתִפַּח	☐
אֶסְיִין	☐
מַחֲוִי	☐
יְתִיב	☐
בְּצוֹתָא	☐
אֵיתְרַחֵישׁ	☐
קֵדִין	☐
בְּרִיה	☐
דִּלְהוּ	☐
קִמְאִי	☐
אֶקִּמָא	☐
מְתָא	☐

הַמֵּת הַחַי' (ב') - תַּפְזֵרֶת מְלִים בְּאַרְמִית

ט	ל	נ	א	ב	ד	ט	ז	ש	ג	ז	מ	כ	ב
נ	ז	ס	א	ל	ז	ע	ל	י	ה	פ	ח	ז	צ
ד	ו	ב	א	י	י	ת	כ	א	ש	ד	ו	ל	י
ת	פ	כ	ר	ש	ת	ב	ת	ע	ת	י	י	ה	א
ת	מ	ב	פ	י	ר	ר	א	ע	א	ל	ז	נ	ה
ע	ת	נ	צ	ו	ה	ל	ח	ק	א	ז	נ	ר	א
ד	א	ס	מ	ב	ב	ז	פ	י	ס	ה	ר	פ	כ
י	ת	פ	ח	נ	ע	נ	ע	ב	ש	ת	א	ק	ב
ב	ו	ת	ע	ה	י	ו	ר	ר	ז	נ	ד	מ	י
ע	צ	ז	י	כ	א	י	ת	י	י	ב	י	ה	ק
ו	ב	ח	ג	ש	ט	י	ח	כ	ת	ח	ל	י	כ
ב	מ	ב	פ	ס	ת	ל	ד	ק	י	ב	ה	ה	נ
ד	י	פ	ז	נ	כ	ר	י	נ	ב	ו	ו	פ	י
א	ר	נ	י	י	ס	א	א	י	א	א	נ	ו	ר

צְלִילָא, עֵבִיד, עוֹבְדָא, הֶדִין, טְלָיא, צְפָרָא, יְתִיב, בְּצוּתָא, בְּרִיה, קְפָאָה,
 קְמָתָא, בְּעֵי, תְרִי, בְּרִיךְ, הַשְׁתָּא, הָאִידְנָא, שִׁית, אַכְתִּי, נְפָקָא, יְתַפַּח, דִּלְהוּ,
 אַסְיִין, אִיתְרַחִישׁ, מַחְוִי, עֵלִיה, אֲלִיבָא.